

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Колесник О.О.

к.е.н, доц. кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Попков В.М.

студент 1 курсу магістратури спеціальності
“Фінанси, банківська справа та страхування”

*Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова
м. Одеса, Україна*

Дослідження проблем та перспектив розвитку цифрової економіки в Україні є досить актуальним, адже нині відбувається рішучий перехід від сировинної економіки до високотехнологічного виробництва. Сучасні тренди нових технологічних рішень та можливостей, глобальна інформатизація активізують цей процес. Разом із тим цифровізація орієнтується на міжнародне, європейське та регіональне співробітництво з метою інтеграції України до ЄС, виходу на європейський і світовий ринок. Цифровізація також є інструментом економічного зростання шляхом підвищення ефективності, продуктивності та конкурентоздатності. Крім того, ефективне використання інструментів цифрової економіки є засобом забезпечення інформаційної безпеки та стабільності. Ці фактори зумовлюють значний інтерес до вивчення цієї сфери.

Сумарний капітал компаній Google, Apple, Facebook та Amazon нині вже перевищив ВВП деяких країн Євросоюзу, таких як, приміром, Італія, а темпи зростання цих компаній вражають [1, с. 56]. Тому країни світу починають замислюватися, як будувати відносини з такими компаніями, що стають потужнішими гравцями на світовій арені. Виникнення таких умов у світовій економіці свідчить про формування третьої хвилі глобалізації – цифрової, коли малий та середній бізнес визначає умови світового розвитку. «Цифрова економіка», «digital-економіка» – такими термінами описують сучасні тренди розвитку економіко-інформаційних відносин. В загальному вигляді всі ці терміни описують вид економіки, де основними засобами виробництва виступають цифрові дані – числові та текстові.

На практиці цифрова економіка проявляється насамперед як економіка, орієнтована на споживача, тобто можливість держави надавати різного роду послуги. Зокрема, це отримання громадянами довідок, запитів, заяв, відповідей на запити в електронному вигляді, навіть не виходячи з дому, електронні платежі тощо. Крім того, це ринок миттєвих замовлень та необмеженого вибору товарів і послуг через використання онлайн-магазинів, інтернет-банкінгу, месенджерів чи інші соціальні мережі. Діджиталізація економіки відбувається як через цифрові реформи у сферах суспільного життя – освіти, медицині, публічному управлінні, так і безпосередньо в бізнесі.

Роль держави у впровадженні цифрової економіки подвійна. По-перше, як регулятора, що запроваджує та встановлює норми, принципи та основи співіснування елементів цифрової економіки поряд із існуючими реаліями в державі, контролює та перевіряє методи їх використання, проводить технологічні зміни, що сприяють закріпленню цифрових відносин між суспільством та владою. По-друге, держава може використовувати інтернет та інформаційні технології безпосередньо під час надання своїх послуг в онлайн-торгівлі, електронному врядуванні. Однак особливість українського цифрового розвитку в тому, що індивідуальні користувачі і бізнес значно випереджають державу і промисловість. Наш малий і середній бізнес вже так чи інакше працює в інтернеті і здебільшого використовує цифрові методи просування своїх послуг, тоді як держава і велика промисловість в Україні кардинально відстали.

Для України саме масова цифровізація має стати пріоритетним напрямом розвитку. У цьому, перш за все, велику роль відіграє наявність одного з головних ресурсів – людського інтелектуального потенціалу. У 2018 р. в українській ІТ-галузі спостерігалось стабільне зростання. Обсяг експорту зріс на 20% порівняно з 2017 р., тобто з \$3 млрд до \$3,6 млрд, а в 2019 р. – вже \$4,5 млрд. [2, с. 65]. За даними асоціації «ІТ-Україна», до 2025 р. передбачають зростання обсягу експорту ІТ-послуг майже в два рази. Що стосується основних засад використання цифрових технологій бізнесом, то ІТ-індустрія вийшла на 2 місце в українському експорті послуг та становить 20% загальної величини послуг. Для порівняння, у структурі експорту до Великої Британії,

наприклад, понад 50% – експорт ІТ-послуг. Індустрія інформаційних технологій дає понад 3% ВВП України [3].

Безперечно, варто зазначити, що перехід на цифровий формат є викликом не лише для всіх сфер економіки не тільки в Україні, а й у всьому світі. Ураховуючи сучасний стан економіки, світові тенденції розвитку, наявність людського потенціалу та ресурсів, а також фундаментальні зміни міжнародного ринку праці, можна зробити висновок про те, що сьогодні пріоритетним шляхом розвитку має стати саме перехід усіх галузей економіки на цифровий формат, максимально інвестуючи в розвиток цифрових інфраструктур, інновації та сучасні технології. Саме сьогодні ми маємо унікальну можливість зробити «цифровий стрибок» у головних сферах економіки. Розвиток цифрової інфраструктури гарантуватиме нові робочі місця, що сприятиме зниженню безробіття. Вчасний перехід і масова діджиталізація допоможуть інтегруватися в загальний тренд, в іншому разі виникає загроза залишитися на узбіччі глобальної світової економіки. Проте слід врахувати, що повільний сценарій розвитку не підходить, адже особливо важливо враховувати світові темпи і тенденції.

Список використаних джерел:

1. Цифрова економіка України: проблеми та перспективи розвитку. 2022 URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/26_1_2019ua/12.pdf (дата звернення 16.02.2022).
 2. Пріоритетність розвитку цифрової економіки в Україні. 2022 URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/2_13_uk/13.pdf (дата звернення 17.02.2022).
 3. Перспективи та перешкоди цифрової економіки в Україні. URL: <https://nachasi.com/2018/01/29/what-makes-ukraine-digital> (дата звернення 17.02.2022).
-